

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_14750

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ιστορικές πληροφορίες:

Η σύνθεση του Ακάθιστου Ύμνου συνδέεται με:

- α. την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους.
- β. τη νίκη των Βυζαντινών κατά των Βουλγάρων.
- γ. την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Άραβες.
- δ. την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Πέρσες, Αβάρους και Σλάβους

2. Η Σύνοδος της Ιέρειας :

- α. αφόρισε τους εικονομάχους αυτοκράτορες.
- β. αφόρισε τον πάπα.
- γ. καταδίκασε τη λατρεία των εικόνων.
- δ. αποφάσισε την αναστήλωση των εικόνων.

3. Η εποικιστική πολιτική του Βυζαντίου για την αντιμετώπιση των σκλαβηνίων προέβλεπε:

- α. τη μεταφορά Σλάβων από τις σκλαβηνίες των Βαλκανίων σε περιοχές της Μ. Ασίας και τη μεταφορά μικρασιατικών πληθυσμών σε σκλαβηνίες της Θράκης, Μακεδονίας και Νότιας Ελλάδας.
- β. τη μεταφορά Σλάβων από τις σκλαβηνίες των Βαλκανίων σε περιοχές βόρεια του Δούναβη και τη μεταφορά μικρασιατικών πληθυσμών σε σκλαβηνίες της Θράκης, Μακεδονίας και Νότιας Ελλάδας.
- γ. τη μεταφορά Σλάβων από τις σκλαβηνίες της Μ. Ασίας στα Βαλκάνια και τη μεταφορά μικρασιατικών πληθυσμών σε σκλαβηνίες της Θράκης, Μακεδονίας και Νότιας Ελλάδας.
- δ. τη μεταφορά Σλάβων από τις σκλαβηνίες βόρεια του Δούναβη σε περιοχές της Νότιας Ελλάδας και τη μεταφορά μικρασιατικών

4. Ένας από τους τρόπους της βυζαντινής διπλωματίας ήταν:

- α. η αποστολή στρατευμάτων σε ξένες χώρες.
- β. η υπόθαλψη επαναστατικών κινημάτων σε ξένες χώρες.
- γ. οι χορηγίες προς τους ξένους ηγεμόνες.
- δ. η παροχή δανείων σε ξένους ηγεμόνες.

5. Πεποίθηση των ανθρωπιστών της Αναγέννησης ήταν πως στην ανάπτυξη των ανθρώπων συμβάλλει σημαντικά:

- α. η εκπαίδευση.
- β. η Καθολική Εκκλησία.
- γ. το οικογενειακό περιβάλλον.
- δ. η θρησκεία.

(μονάδες 5)

Απάντηση: (1-α, 2-γ, 3-α, 4-γ, 5-α)

(2) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

1. Ο θεσμός των θεμάτων ενίσχυσε τη θέση των ελεύθερων αγροτών στη βυζαντινή κοινωνία.
2. Με την επικράτηση της φεουδαρχίας στη Δυτική Ευρώπη ο στρατός τίθεται υπό την υπηρεσία των φεουδαρχών.
3. Ιδρυτής του Οθωμανικού κράτους θεωρείται ο Μωάμεθ.
4. Οι Μέδικοι υποστήριζαν την ανάπτυξη των γραμμάτων και τεχνών στη Φλωρεντία.
5. Ο Καλβινισμός συνέβαλε στην ανάπτυξη του κεφαλαιοκρατικού συστήματος.

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Σωστό, 2. Σωστό, 3. Λάθος Ιδρυτής του Οθωμανικού κράτους θεωρείται ο Οσμάν ή Οθμάν, 4. Σωστό 5. Σωστό

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: αλληλέγγυον, φυσιοκράτες

(μονάδες 8+7=15)

Αλληλέγγυον: νόμος που επιβλήθηκε από τους Μακεδόνες και αποτέλεσε το μεγαλύτερο πλήγμα κατά των Δυνατών. Το αλληλέγγυον υποχρέωνε τους εύπορους γείτονες να καταβάλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας.

(η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 39 του σχολικού βιβλίου)

φυσιοκράτες: Εναντίον της οικονομικής αντίληψης του μερκαντιλισμού (δηλαδή, του κρατικού παρεμβατισμού, που είχε επικρατήσει στη δυτική Ευρώπη από το 16ο αιώνα ως το 18^ο και περιόριζε την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα) στρέφονται οι οικονομολόγοι που ονομάζονται *φυσιοκράτες*, καθώς και οι οπαδοί

της φιλελεύθερης οικονομίας. Οι φυσιοκράτες θεωρούσαν τη γεωργία ως βασική πηγή πλούτου και πίστευαν ότι έπρεπε να εφαρμοστούν και στην οικονομία οι νόμοι της φύσης, που δεν εμποδίζουν την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα. Οι σπουδαιότεροι φυσιοκράτες ήταν ο Κεναί (1694-1774), ο Γκουρναί (1712-1759) και ο Τυργκό (1727-1781). Όπως φαίνεται, ο αγροτικός χαρακτήρας της γαλλικής οικονομίας επηρέασε τους Γάλλους αυτούς οικονομολόγους στη διαμόρφωση της οικονομικής τους αντίληψης. (η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 170 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α Να εξηγήσετε πώς ιδρύθηκε το πρώτο Βουλγαρικό κράτος, την εποχή του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Δ΄. (μονάδες 12)

Επί Κωνσταντίνου Δ' ιδρύθηκε στη Χερσόνησο του Αίμου το κράτος των Βουλγάρων, λαού που προωθήθηκε από τις ασιατικές στέπες στις εκβολές του Δούναβη.

Οι Βούλγαροι νίκησαν τον βυζαντινό στρατό και κατέκτησαν τα εδάφη μεταξύ Δούναβη, Αίμου και Ευξείνου Πόντου.

Ο αυτοκράτορας υποχρεώθηκε να αναγνωρίσει σιωπηρά τη νέα κατάσταση και να υποσχεθεί την καταβολή ετήσιων χορηγιών για το μέλλον. Αυτό αποτελούσε πράξη σύνεσης, διότι στην περιοχή αυτή είχαν διεισδύσει ήδη σλαβικές φυλές, με συνέπεια αυτή να έχει αποσπαστεί ουσιαστικά από τον έλεγχο της αυτοκρατορίας.

Η συμφωνία με τους Βουλγάρους ανανεώθηκε αργότερα. Οι Βούλγαροι μάλιστα βοήθησαν τον Λέοντα Γ' να αντιμετωπίσει τους Άραβες επιδρομείς μπροστά στα τείχη της Κωνσταντινούπολης. (Η απάντηση στη σελ. 26-27 του σχολικού βιβλίου)

2.β Να εξηγήσετε την πολιτική του Ροβεσπιέρου κατά τη Γαλλική Επανάσταση καθώς και την κατάληξή της. (μονάδες 13)

Μετά τη μάχη στο Βαλμύ (20 Σεπτέμβρη 1792) και τη σωτηρία της Επανάστασης, η νέα συνέλευση, η **Συμβατική**, που προέκυψε από τις νέες εκλογές, κατέργησε τη μοναρχία και εγκαθίδρυσε τη δημοκρατία. Στη συνέχεια η βασιλική οικογένεια της Γαλλίας φυλακίστηκε και ο βασιλιάς Λουδοβίκος καταδικάστηκε σε θάνατο.

Την ίδια εποχή (1792) με πρωτοβουλία της Αγγλίας εγκαινιάστηκε μια σειρά συνασπισμών του συνόλου σχεδόν των χωρών της Ευρώπης κατά της Γαλλίας. Εκτός όμως από την αντεπαναστατική συσπείρωση στο εξωτερικό, η Επανάσταση είχε να αντιμετωπίσει και στο εσωτερικό φιλοβασιλικές εξεγέρσεις.

Για την αποσόβηση του κινδύνου η Συμβατική Συνέλευση στηρίχθηκε στους Ορεινούς (ριζοσπαστικούς που κάθονταν στα υψηλότερα έδρανα της αίθουσας της Συνέλευσης) και έλαβε έκτακτα μέτρα, μεταξύ των οποίων τη συγκρότηση Επιτροπών και τη λήψη οικονομικών μέτρων προς όφελος των λαϊκών τάξεων.

Οι **Ορεινοί** με αρχηγό το **Ροβεσπιέρο** (1758-1794) που ήταν και επικεφαλής της Επιτροπής Δημόσιας Σωτηρίας, σχημάτισαν Επαναστατική Κυβέρνηση (4 Δεκεμβρίου 1793) με σκοπό να επιβάλουν τη ριζοσπαστική επανάσταση. Άρχισε τότε μια περίοδος, γνωστή ως **Τρομοκρατία**, κατά την οποία κύριος μοχλός άσκησης της εξουσίας αναδείχθηκε η φυσική εξόντωση των αντιπάλων με συνοπτικές διαδικασίες. Προηγουμένως είχε καταργηθεί η χριστιανική θρησκεία και είχε καθιερωθεί η λατρεία του Ανωτάτου Όντος.

Οι υπερβολές όμως αυτές, καθώς και η δυσαρέσκεια των αστών για τα οικονομικά μέτρα που έθιγαν τα συμφέροντά τους, δημιούργησαν αντιπολιτευτικό ρεύμα στους κόλπους της Επανάστασης εναντίον του Ροβεσπιέρου. Τον Ιούλιο του 1794 η Συμβατική Συνέλευση ψήφισε τη σύλληψη του και ο Ροβεσπιέρος οδηγήθηκε μαζί με οπαδούς του στη λαιμητόμο.

Αφού πλέον η επιβίωση της δημοκρατίας είχε εξασφαλιστεί και η περίοδος των ριζοσπαστικών λύσεων είχε λήξει με το θάνατο του Ροβεσπιέρου, επιδιώχθηκε από την αστική τάξη η επιστροφή στο φιλελευθερισμό του 1789.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 181-182 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαϊρέτη Αγγελική